

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (in serate) v sprejema upravnitvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semežiskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 78.

V Ljubljani, v četrtek 6. aprila 1899.

Letnik XXVII.

Proti gospodarski organizaciji.

Ko so včeraj deželni poslanci prišli v zbornico, začeli so, da bo dr. Tavčar pri točki o deželni kulturi govoril celo uro dolg govor proti konsumnim društvom. Ker se sicer na galerijo ne more zanesti, naročil je za to slovesno priliko na galerijo nekaj trgovskih prostovoljcev, ki so prišli na shod trgovcev, da so mu pritrjevali. Kot overturo je poročevalec Lenarčič prečital neko poročilo, kjer je opisoval, kako se kmetu hudo godi, potem pa s črnimi in rudečimi socialisti pital one, ki mu hočejo z organizacijo pomagati. Pri tem je bil pa toliko naiven, da je povedal, da mejnarodni trg in tuji kapital uničujeta naše gospodarstvo, seveda je vsled tega vse njegovo poročilo bilo naperjeno le proti konsumnim društvom.

Potem pa je nastopil dr. Tavčar s svojim po njegovih trahantih že napovedanem govorom, v katerem je kazal, kako da deželni zbor siplje drobce za kmeta, za mesta pa tako malo stori, da bi zato kmetijski zastopniki morali mestnim poslancem hvaležni biti, a mestu tega pa se je v vrstah katoliške stranke izcimila takozvana gospodarska organizacija, konsumna društva, gospodarske zadruge, in to vse v pričo kmetijske družbe, ki toliko deluje za povzdigo kmetijstva. Temu gibanju so se na čelo postavili duhovni, ki se shajajo v konsumnih društvih s svojimi Dulcinejami pozno v noč.

Organizatorji konsumnih društev so pa vso to organizacijo prepisali od Nemcev, vendar je pri Nemcih vse v redu, pri nas pa vse v neredu. Po teh društvih se prodaja vsakemu, kdor pride, in ne le udom — seveda za to ve samo dr. Tavčar — nobenega knjigovodstva ni, čez nekaj let bo imel zato mnogo posla državni pravdnik, prodaja se vse, tudi obleka in vino, prodajalci nimajo

nobene zmožnosti, daje se na upanje, zato mora priti do poloma in tedaj gorje kmetu, katerega so si sedaj vzeli katoliški organizatorji kot kunca za poskušnjo. In potem moralna stran kako je ta žalostna! Pijančuje se, ponočuje, keglja in hripavo prepeva celo mej božjo službo! Žganje se toči po konsumnih društvih, kakšno bo sčasoma slovensko pleme! Konsumna društva so šola pijančevanja, katerega se udeležuje ne le mož, ampak tudi žena pod vodstvom duhovnov. Ta šola mora vse okužiti, to je grozna nevarnost, seveda najbolj zato, ker se po konsumnih društvih slabo pije, kakor je koj za tem poslanec dr. Tavčar dokazoval, nasprotja seveda ni pri tem opazil nobenega. Najgrje je pa to, da se vse to ni zasnovalo zaradi koristi kmetijske, marveč iz političnega nasprotstva, cele družine trgovcev hočejo sedaj duhovni roparski napasti, uničiti, da pa je že sto in sto kmetijskih posestev vsled oderuštva trgovcev prišlo na boben, tega seveda dr. Tavčar ni povedal. Potem pa je dal še nekaj naukov škofu, katerega pa ni bilo v zbornici, češ, da če bi bil on, dr. Tavčar, škof ljubljanski, bi gotovo tako ne delal, kakor sedaj škofje, ampak kakor pošten liberalci bi bič vzel in razgnal konsumna društva in duhovnom prepovedal snovati in podpirati taka društva. Vsaj vendar duhovski stan, katerega vsled tega tako napadajo v javnosti, pri tem veliko trpi in ž njim tudi dobra stvar, vzkliknil je za čast duhovskega stanu tako vneti dr. Tavčar. — Čemu treba takih govorov, je skrbno pristavljaj, vsaj vsa konsumna društva niso tega vredna. — Potem seveda je kot liberalci klical vladno pomoč. Kedaj bo že zavila vrat vsej gospodarski organizaciji, zakaj ne izvršuje zakonov proti tem izrastkom itd.

Večkrat smo že čuli dr. Tavčarja govoriti, stvarno jako malokrat, a tako vrtoglavo, nedosledno in puhlo še nobenkrat, kakor včeraj v de-

želnem zboru. Njegov govor obseza samo protislovja. Gospodarskim organizatorjem očita, da vse, kar so zasnovali, so prepisali od Nemcev, ob jednem pa kaže njegov govor, da je vse, kar je glede gospodarske organizacije povedal, vzel vse iz Ertl-nove knjige, le zabavljice in psinke so zrasle na njegovem, za to vrsto zelišč plodno pogojenem zelniku.

Stvarno in iz lastnih skušenj sta gospodarstveno in združno gibanje nasproti dr. Tavčarjevimi praznim frazam branila poslanca Ažman in Schweiger in ker sta samo stvarno govorila, dejal jima je dr. Tavčar, da se nista stvari nič dotaknila, dokaz, da se čez fraze in zabavljice dr. Tavčarju ni mogoče povspeti.

Najbolj značilen pa je bil za liberalnega dr. Tavčarja odgovor deželnega predsednika, katerega je pozival, naj pove, koliko časa bo še vlada gledala to gibanje in zakaj že ni vsega zatrla. S tem se je jurist dr. Tavčar kot poznavatelj obstoječih zakonov najbolj osmešil. Tiho in pazljivo je poslušal, kako ga je poučeval vladni zastopnik, da so zadruge organizacije z neomejeno zavezo, da ima o njih določevati po zakonu pravosodna oblast, da vlada nima pravice nadzorstva nad njimi, da je pa glede področja, ki spada v njen delokrog, vse storila glede koncesij točarine itd., kar je zahteval zakon, da ako se hoče v tem oziru kaj storiti, treba da državni zbor spremeni obstoječe zakone. Vse to navadni odborniki kmetijskih združenj že davno vedo, dr. Tavčar seveda je moral o tem še le spraševati in se poučevati od vladnega zastopnika. — Kako naj potem kaj stvarnega govori o gospodarski organizaciji, ako mu je tuj celo združni zakoniti abc! — Toda kaj je dr. Tavčarju na vsem tem! On je zopet enkrat imel priliko, razliti ves svoj žolč na duhovne, na oni stan, katerega zastopnikom se ima dr. Tavčar vse zahvaliti; razkoračil se je vzlasti nad

LISTEK.

Dama s fotografijami.

Slika. — Rado Kósar.

»Tega ne poznate, gospod Kósar?«

»Toda, gospa, kako ga naj poznam?«

»Bežite, bežite, vaši navadni izgovori... Kdo bi ne poznal tega vitkega, visokoraslega nadporočnika Herberja? Poglejte samo njegov profil, njegove fine črte, njegove oči... Ali ga res ne poznate?«

»Gospa, saj veste, da mene pred štiridesetimi leti še ni bilo na tej bori zemlji...«

»Kaj...? Še ne...?«

Gospa Miličeva je zategnjeno zaprašala, kakor bi ne mogla pojmiti, da pred štiridesetimi leti še nisem tlačil trave po teh zemeljskih grapah. O da, gospa Miličeva je bila popolnem zopet v oni ekstazi, ko pozablja, da teče 1899. leto, in misli, da ima okrog sebe osebe, s katerimi je živela in govorila, katere je sovražila in ljubila pred pol stoletjem.

No, ima jih gospa Miličeva sedemdeset, katerih ji nihče več ne vzame. A s sedemdesetimi postane človek mehkejši, volnejši; ostri pogledi se ublaži, kri se ohladi, srce se pomiri, razum otrpne, moči mu opešajo in človek postaja, kar je bil že zdavnaj, zdavnaj... otrok.

In gospa Miličeva je velik otrok.

Prijatelj njen je fotografski album, tolažnik album, svetovalec album, album vse in vse...

»Kaj... pred štiridesetimi leti še niste... toda, gospod Kósar, vi se norčujete... vi res ne poznate nadporočnika Herberja? Glejte ga, tu zavzema častno mesto med vsemi fotografijami in je bode zavzemal... Menda vam še nisem pravila o njegovih vspehih, o njegovih lepih, globokih, vedno melanholičnih očeh?«

Ali naj bi ji bil rekel, da že? Ah, pomagalo itak ne bi nič, dasi sem bil sit te zgodbe že do grla.

»Kdaj neki, gospa, povedali ste mi še tako malo in vendar...«

»In vendar bi radi zvedeli mnogo, kaj ne... Ej, kako se mi znate laskati, kod bi vam mogla povedati jaz kaj novega, ko ste vendar preštudirali že toliko sistemov filozofskih...«

»Gospa Miličeva, laskate se le vi,« ustavim jo v njenem toku in sedem na zofo, da bi tem lažje prenašal njene spomine...

»Ah, da, da, nadporočnik Herber...« vzdahne, ko je nekaj časa strmela v obledelo, zarumenelo fotografijo, kakor da srce z nje vse spomine. — »Njegove oči, te globoke oči, pogledite jih... in zrla so vedno tako melanholično v svet, da se je zasmilil nehoti vsakemu v srce, kdor ga je videl...«

In strmela je zopet v fotografijo...

»Ali je čuda... ali je čuda, da so jo ganile te oči, da je sanjala vso noč o tem pogledu in da je jokala, kadar je bila sama, ker ga je ljubila, dasi tega ni vedela... in tega tudi on nikdar zvedel ni.«

In ko je oče zasledil nje solze, vzrok njenih solza, jo je klenil in nadporočnik Herber je moral z gradu, ker je bil plebejec, a ona plemkinja in vendar ona ni našla nobene razlike med plebejsko in plemenitaško krvjo...

In ko je odhajal z gradu, ko ji je poljubil roko, tedaj je trepetala, čutila je, kako ji sili kri k srcu, kako ji moči ginejo, kako se onesvešča...

(Konec sledi.)

starotrškim kaplanom gosp. Petrom Hauptmanom, menda najbolj zato, ker ga je gosp. Hauptman v pravdi zaradi konsumnega društva ugnal v kozji rog. — Dr. Tavčar je bil z izidom vkljub temu zadovoljen, vžlasi še, ko ga je tako lepo pohvalil poslanec Schwegel, povdarjajoč znamenitost in pomenljivost dr. Tavčarjevega govora. Tako sta se zopet našla dva stara prijatelja, po liberalizmu sorodna duhova!

Vladni zastopnik baron Hein je dejal, naj bi dežela s podpiranjem gospodarskih društev dobila pravico nadzorstva nad njimi. Prav tako, tudi mi smo mnenja, da samo zabavljati v deželnem zboru na gospodarska društva nič ne pomaga, toda mnenja smo, da bi bil vladni zastopnik pri tem lahko tudi povdarjal, kako država podpira to združno organizacijo, prepričana, kakor je to dejal ministerski predsednik grof Thun zastopnikom slovanske krščansko-narodne zveze, da je to državna potreba.

In da je to tudi ljudska potreba, o tem so prepričani snovatelji gospodarske organizacije, tega je prepričan tudi narod in zato ta ideja stopa tudi v Slovencih z elementarno silo na dan in tega toka ne more nihče ustaviti. Dolžnost pa je deželam in državi, da ljudstvu pri tem delu priskočijo na pomoč, da se odstranijo vse one začetne pomanjkljivosti, katerih se ni mogoče ogniti, ako se ledina orje in ako oni, kateri so dolžni pomagati, namestu pomoči imajo pripravljena le polena, s katerimi bi radi ob tla pomandrali šibko, a nadepolno se razvijajoče drevesce gospodarske samoobrambe našega naroda.

Včerajšnja debata v deželnem zboru pa bo še poznejšim rodovom pričala, da so se našli koncem 19. veka, v katerem je družba po kapitalističnem liberalizmu popolno atomizovana, še liberalni abderiti v kranjskem deželnem zboru, ki mislijo, da se s frazami in psolvkami odstranjajo ideje, katere narekuje človeštvu najbolj naravni zakon — samoobrambe!

Deželni zbor kranjski.

VI. seja dne 5. aprila.

(Konec.)

Posl. Ažman odgovarja na govor poročevalca Lenarčiča in dr. Tavčarja blizo tako le: Oba predgovornika sta pripoznala, da kmetiški stan hira in propada, in da mu je treba nujne pomoči. Le kako bi se mu bolje in hitreje pomagalo, v tem se ločijo naši nazori. Ker kmetijski stan ne dobi pomoči, kjer bi jo moral, pomagajo si kmetovalci sami zadnji čas posebno s tem, da si snujejo kmetijske zadruge in konsumna društva. In kdo bi jim to zabranjeval? Zadruga postava sama od leta 1873 jim to dovoljuje in če se drugi stanovi družijo v svojo obrambo, in imajo taka društva uradniki, obrtniki in delavci, zakaj bi ravno kmetovalci ne smeli imeti takih društev. Vsaj so tako tudi pri tem, kakor v drugih rečeh, najzadnji.

Če poslanec dr. Tavčar trdi, da so taka društva pogubna, trdim jaz nasprotno, da so koristna, če so le prav vojena. In če on pravi, da ljudstvo zapeljujejo k pijančevanju in zapravljalnosti, mu jaz lahko dokažem nasprotno. V dokaz svojim trditvam je dr. Tavčar navajal mnoge neredne in izgrede, ki se gode v konsumnih društvih. Če so taki izgrede resnični, moram priznati, da jih tudi jaz obžalujem in obsojam. Po mojih mislih imajo pa taka društva eminentno vzgojevalen in blažilen namen, samo da so v pravih rokah. V dokaz navajam kmetijsko zadrugo, ki se je osnovala v našem kraju. — Povod osnovanju je dala sama vlada, ki je priporočala osnovanje sadjarske zadruge. Ali naši ljudje, kakor so že praktični, so rekli, da če že snujejo kako zadrugo, jo hočejo osnovati v polnem obsegu, ne samo za razpečevanje sadja, ampak tudi drugih pridelkov; pa tudi za nakupovanje pri kmetijstvu in gospodarstvu potrebnih živil in stvari. — Nameravali smo tedaj kmetijsko zadrugo v pravem pomenu besede, ne hoteč baviti se s špecerijsko drobnarijo, toliko manj, ker naši trgovci večinoma niso bili prenapeti v cenah. Ali ko zadrugniki niso dobili v prodajalnicah potrebnih reči, jela je zadruga sama naročati tudi špecerijo.

Glede vina je bil iz prva namen ta, oddajati je le na debelo; ali ker so zadrugniki tirjali tudi točenje na drobno, posebno da bi ob nedeljah imeli kako okrepčilo, dovolilo se je tudi to; ven-

der poglavitno le iz tega vzroka, da se omeji in kolikor mogoče zabrani žganjepitje. Zato je sprejela naša zadruga med svoja pravila to določbo, da se žganje ne bo točilo ne na debelo in ne na drobno, in opustilo se je celo prodajanje ruma, katerega so nekateri zahtevali zaradi čaja. Zadrugnike varovati nezmernosti, pijanosti in zapravljalnosti, je načelstvo določilo, da se toči zvečer le do Avemarije in da se takemu članu, ki bi se opijanil ali nerednosti napravljal, pijača prepove za eden ali več mesecev. To menda je vse kaj drugega, kot zadrugnike napeljevati v pijanost in zapravljalnost! In čudno, da se pri zadrugah zapazi vsaka najmanjša nerednost, ko se po krčmah molče prenašajo največi izgrede.

Očita se nadalje, da se s takimi društvi na škodo svojih dolžnosti in preveč bavijo duhovniki. Kar mene zadeva, sem bil vedno teh misli, da moram delovati ne le za večni blagor svojih rojakov, ampak pomagati jim tudi kolikor mogoče, k njih časni sreči. Zato sem tako društvo tudi priporočal in po svoje podpiral, vendar pa sem izvolitev v načelnštvo odklonil in nisem delavno segal v delovanje društva. (Posl. Hribar: Je pa toliko bolj vaš kapelan!) — Posl. Ažman: Prosim, moj gosp. kapelan pa se je še manj vmešaval kot jaz!

G. dr. Tavčar pravi, da bo veliko družin (tisoč in več) prišlo ob kruh in v nič po takih društvih. Na to odgovarjam, da vtegnejo pač manj dobička imeti kot do sedaj, da se jim pa vender tudi zanaprej zaslužka manjkalo ne bo, posebno ako bodo hoteli vzajemno delovati z društvom in ne nalašč nasprotovati mu. Sploh so časniki zanesli v tej zadevi med ljudi veliko razburjenosti, katere bi treba ne bilo, če je kolikanj zatajevanja na obeh straneh. Uničiti zadruge nikogar nočejo in po pametnem porazumljenji bi trgovci in kramarji še zanaprej lahko obstali poleg takih društev. Tako so postavim pri nas nekateri štacunarji in krčmarji pristopili že k zadrugi razun dveh večjih trgovcev, katerim se pa hoče prepustiti kupčija z obleko, železnino, usnjem, žganjem itd., če ne bota nalašč nasprotovala. Tudi je pomisliti, da je od 450 družin v zadrugi le kakih 150 in da dve tretjini mora iskati svoje potrebe pri drugih trgovcih.

Ako Tavčar pravi, da mora vlada skrbeti za trgovce - davkoplačevalce, mu odgovarjam, da bodo morale zadruge tudi plačevati davke in jih v resnici tudi plačujejo, le s tem razločkom, da zadruge ne morejo nič skriti, ker morajo vladi pokladati svoje račune, kar trgovci in kramarji na deželi navadno ne store. In tu opazujemo neko čudno protislovje: Kadar je treba spoznati svoje dohodke glede odmerjenja davkov, pristojbin in daca, naši trgovci in kramarji in krčmarji silno tarnajo, da malo prodajo, da nimajo nič dobička, da se obrt skoraj ne spleča. Zdaj pa, ko se snujejo zadruge, pa na enkrat zvemo, kakšno stršansko škodo da imajo!

Dr. Tavčarja skrbi tudi knjigovodstvo, katero menda zadruge ne bodo mogle zmagovati! Res je, da je taka stvar težavna iz začetka; vender pa imamo že tudi na deželi mož, ki se takega dela ne vstrašijo, in ki se bodo tudi v tem poslu s časom izurili. Prašam pa, kje so se knjigovodstva učile naše kramarice in štacunarice po deželi?

Tudi tista bojazen, da bodo zadruge kmalo prisle na kant, ni opravičena, ker načelnštvo dobro pozna svoje zadrugnike in ker se ne daje več kredita, kakor ga kdo zasluži. Vsaj pri nas ne dobi nihče na upanje več, kakor znaša njegov delež. Nesreče pa niso izključene: ali te zadenejo lahko tudi posamezne trgovce.

Sploh pa se mi je dr. Tavčar zdel v današnjem svojem govoru, kakor slikar, ki rabi preveč črne barve. Naslikal je zadruge in konsumna društva tako strašno, kakor v resnici nikdar niso. Po mojem prepričanju so taka društva najboljša sredstva, da se naše ljudstvo gmotno ojači in uspešno brani zamore močnejšim sosedom, ki od vseh strani pritiskajo nanj. Blagodejni vpliv takih društev, ako so v dobrih rokah, izostati ne more. Vzemite le Raiffeisenove posojilnice, koliko so že dobrega storile v kratkem času svojega obstanka! Tako postavim deluje naša (Gorjanska) hranilnica še le 4 leta, pa je že precejšnje svote razdelila v dobrodelne namene. Tako smo letos dali iz čistega dobička 200 glđ. in sicer nekaj domači požarni bramb, nekaj za dve občinski

cesti, za Ciril Metodovo društvo, za Našo stražo, za Prešernov spominek, in če ne bote hudi, nekaj tudi za škofove naprave.

Toliko sem hotel omeniti v obrambo kmetijskih zadrug in konsumnih društev, katera se mi zde koristna, ako so v dobrih rokah. V tem pomenu sem deloval in hočem še naprej delovati za blagor našega ljudstva, magari, če tudi bi me imenovali: »Črni demokrat!« In s tem končam. (Odobranje na levi!)!

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. aprila.

Parlamentarne konference. Brzobjav nam je včeraj sporočil, da se snide izvrševalni odbor desnice prihodnji teden in sicer 14. t. m. na Dunaju, da izve mnenje osrednje vlade o parlamentarnem položaju in izrazi svoje misli in želje. Pred vsem bo razgovor o tem, kedaj in pod kakimi okoliščinami naj se snide državni zbor. Kajpada ne bo v tem oziru mogoče določiti prav nič pozitivnega, k večjemu le čas, kedaj se prične zborovanje. — Malo prej se pa snide na Dunaju druga skupina, ki se pa ne bo posvetovala o korakih, ki bi omogočili čim preje mirno parlamentarno delo, marveč zastopniki opozicijskih strank bodo govorili le o bojnem načrtu, o velikomemskih zahtevah ter o sredstvih, s katerimi bi premagali svoja nasprotnika, desnico in vlado. V nedeljo bodo zborovali zaupniki nemških opozicijskih strank, drugi dan, 10. t. m. pa klub nemške ljudske stranke. Namen zborovanju prve in poslednjih dveh skupin je toraj diametralno nasproten; kar bodo prvi zgradili, podrli bodo drugi s svojimi pretiranimi zahtevami. Kakega ugodnega vspeha nam toraj od teh zborovanj nikakor ni pričakovati.

Protirimska agitacija je obrodila kaj malo sadu. Še pred malo dnevi so bobnala Schönererjanska glasila v svet, da se na dan 1. aprila objavijo imena vseh 10.000 odpadnikov od katoliške cerkve. Prvi april in tudi prvi teden tega meseca je že minul, toda o kakem objavljenem imeniku novih protestantov še ni duha ne sluha. Može se ne upajo na dan s svojimi imeni, ne boje se sicer rimskega papeža, pač pa raznih žena, bogatih tašč, svakinj in tet ter raznih delodajalcev in odjemnikov, zato se zadovoljujejo samo z objavljenjem suhih števil, ki pa skupno še daleko ne znašajo števila 10.000. Le prvak Wolf objavlja v nekem listu svoje čestito protestantsko ime. Sicer pa tudi celih 10.000 odpadnikov ni prav nikaka škoda za 23 milijonov avstrijskih katoličanov in prav primeren je tu izrek nekega protestantskega teologa v Nemčiji, ki je pri neki jednaki priliki rekel: Papež pometa in nam ostanejo smeti!

Tirolski deželni zbor in Italijanci. Prihodnji torek, 11. t. m. snide se, kakor znano, tirolski deželni zbor k pomladanskemu zasedanju, ki bo pa povsem podobno prejšnjim zasedanjem tega deželnega zastopa, ker se ga italijanski poslanci tudi sedaj ne vdeleže. Načelnik kluba italijanskih poslancev, baron Malfatti, je na današnji dan sklical v posvet vse italijanske državne in deželne poslance tirolske, da jim naznani vspeh zadnjih pogajanj z nemškimi zastopniki oziroma s poslancem dr. Kathreinom. O vspehu teh pogajanj, ki so se vršila na željo vlade, poročajo sedaj listi le to, da se na obstoječih razmerah ni prav nič spremenilo in da toraj ostane vse pri starem. Iz tega naravno sledi, da se italijanska manjšina ne bo vdeležila zasedanja in s tem onemogočila vse važnejše razprave v deželnem zboru.

V Španiji vrše se v nedeljo, 16. t. m. splošne volitve za poslansko zbornico, na katere se pripravlja marljivo vse kar leze in gre. Konservativna večina je Silvelovemu ministerstvu zagotovljena, ne da bi mu bilo potreba poseči po izrednih, morda celo nepostavnih sredstvih, kakor mu očitajo že sedaj židovsko-framasonski listi. Nasprotno liberalne in socialistične stranke bodo seveda napele vse svoje moči, da bi premagale nasprotnika, in se bodo v to svrhu poslužile vsega in še mnogo več, kar sedaj očitajo vladi, toda njih poraz je že sedaj zapečaten tudi tedaj, ako jim pride na pomoč poleg liberalcev vsega sveta še vnet zagovornik »Slov. Narod«, ki je v zadnjem času prevzel nalogo, da štiti in brani španske framasone pred »klerikalnim mračnjastvom«.

Ministerska kriza na Grškem. Naslednika ministerskemu predsedniku še sedaj niso dobili. Može, katerim se ponuja to mesto, v večini nimajo poguma za sostavo novega kabineta, ker jim je znano, s kolikimi težavami je v zvezi ta naloga. Zaimisa, nečaka Delyannisovega, so vrgli nasprotni mu Trikupisti, ki razpolagajo z znatno manjšino in se vsled tega lahko kosajo s stranko Delyannistov. Govorilo se je najprej o Deligorgisu, ki je voditelj neke manjše stranke in ki naj bi sestavil koalicijsko ministerstvo, toda kaj takega na Grškem ni lahko mogoče in zato se je ta poskus takoj izjalovil. Sedaj ima največ nade bivši ministerski predsednik Teotokis, vodja druge večje stranke Trikupistov. Mogoče je, da se mu posreči priti na krmilo, toda tudi on ne ho dolgo vodil državne ladije, ker ga bodo prej ali slej vrgli jednako močni Delyannisti. Ti dve stranki tekmujeta neprestano mej seboj in v boju skoro ravno tolikrat podležeta, kolikorkrat se jima posreči priti na krmilo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. aprila.

(Shod gospodarskih zadrug) se je vkljub vsem oviram konečno danes vendar le sijajno vršil v »Katoliškem Domu«. Ko ga je prvokrat po § 13 komisar razpustil, sešli so se zborovalci v gostilniških prostorih. Potem pa se je sklical nov shod po § 2, katerega je tudi komisar priznal veljavnim. — Nepopisno je bilo veselje zborovalcev, ko se je po tolikih naporih otvorilo zborovanje. Predsednikom je bil izvoljen dr. Šusteršič, podpredsedniki dr. Krek, Kržišnik in Jaklič. Po pozdravu predsednikovem so govorili gg. Jaklič o pomenu gospodarskih zadrug, g. g. Peter Hauptman o konsumnih društvih in njih nasprotnikih in dr. Krek o vzajemnem delovanju. Obširnejše poročilo pride.

(Trgovski shod) se je vršil danes v »Narodnem Domu«. »Sokolova« dvorana je bila polna. Veliko je prišlo »Narodovih« pristašev z Notranjskega, semtertje so jih veliko privabili petaki za »rajžo«, pogled na zborovalce pa je kazal, da so gostilničarji skoro prevagali trgovske zastopnike in da je znaten del poslušalcev obstajal iz ljubljanskih radovednežev, mej katerimi se je zapazila častna udeležba učiteljstva in ljubljanskega Nemštva, na katerega čelu je prišel na shod baron Schwegel. Ljubljansko trgovstvo se je shoda udeležilo v jako pičlem številu. Ljubljanskih trgovcev je bilo navzočih komaj 8. Otvoril je shod dr. Tavčar, kateremu se je v nagovoru sosebno dobro zdelo, da je iz Izvenkranjske prišel na shod jeden cel zastopnik, namreč zastopnik trgovske zadruge za celjski okraj. Predsednikom je bil izvoljen Pogačnik iz Cerknice, I. podpredsednikom nemškutarski trgovec ljubljanski Trdina, II. podpredsednikom pa tukajšnji krčmar Tosti, tajnikom radovljiški trgovec Fürsager. Pozdravil je imenom »bele Ljubljane« župan Hribar, ki je zabavljaj na katoliško združeno organizacijo, ob enem pa trdil, da se združništvu ne sme odrekati vso veljavo, ker je potrebno za okrepitje stanovskega interesa. Ustanoviti moramo sami združeno organizacijo, ki bode bramba proti katoliški organizaciji. Predsednik trg. in obrtne zadruge g. Perdan je s težavo izpregovoril par pozdravnih stavkov. Poročevalec je bil g. Lapajne. Z njegovim govorom se bomo še bavili. Zbral je nekaj »Narodovih« »rožic« in prišel do sklepa, da je zaradi tega naša gospodarska organizacija nepotrebna, ker nikogar ne podpira, ampak samo škodo dela. Jahal je sosebno na starotrškem konsumnem društvu, kjer mladi duhovniki mladim dekletom merijo moderce po meri. Ta »šloger« je vse prepričal in pritrdil so mu z velikanskim ploskanjem. Grozen utis je naredila vest, da so v Starem Trgu pri otvoritvi konsumnega društva kmetje pojedli cele tri pečenice prašiče in da se pri konsumnih društvih dobe sem ter tje celo tako malo inteligentni kaplani, da s kmeti kegljajo. — Bodoče trgovsko in obrtno društvo naj sestavi s pomenico proti katoliški gospodarski organizaciji in naj jo pošlje na vsa pristojna mesta, celo k — škofu. G. Peče iz Starega Trga je spravljaj na kup trgovske in obrtniške interese, zato naj se ustanovi »Trgovsko in obrtno društvo«, ki naj delokrog zadrug omeji, prepove jim prodajo vina, petijota, žganja

in sploh ostro pazi na kretanje teh sitnih narodno-gospodarskih komarjev, ter naj jim odvzame tudi vse postavne udobnosti. To društvo naj pomaga članom v pravnih in političnih zadevah, odpošilja naj peticije in tudi za ustanovitev »Slovenske trgovske šole v Ljubljani« bode se moralo (skupno s klerikalci) poganjati. Ustanoviti je treba slovensko trgovsko banko. Dotične resolucije so bile vsprejete. Hribarjev »Hausmeister« Tuma je potem govoril v »imenu obrtnikov« in o ljubljanskem konsumnem društvu pravil tako grozne reči, da se mu bode dala prilika, jih dokazati. — Nastopil je tudi soc. demokrat Železnikar, katerega so s ploskanjem pozdravili in niti poslancu Lenarčiču ni prišlo slabo pred to rudečo internacionalo. Železnikar je zborovalce nafarijal, da jih pozdravlja v imenu vsega ljubljanskega delavstva, in se pridušal, da boji, večni boj mora biti klerikalni stranki, za kar je treba skupnega postopanja. Zborovalci so pritrdili temu načrtu. Soc. dem. je v »Narodnem domu« zopet žel zaslužen pohvalo. V priprav. odbor novega društva so bili izvoljeni trgovci: dr. Tavčar, Murnik, Malovrh, Souvan, Zupanc, Trdina in Tosti za Ljubljano, za Notranjsko Pogačnik, Domicelj, za Gorenjsko Fürsager in barvar Pirc, za Dolenjsko Guštin iz Metlike, in Štepec. Govorili so še Lenarčič, Kunc, Urbančič, Znidaršič, Tavčar. Tu se je naravnost zahtevalo, da deželni šolski svet pritiska na tiste učitelje, ki delujejo pri gospodarski organizaciji, ker sicer jim trgovci svojih otrok ne morejo zaupati. Zahtevalo se je tudi trgovsko skladišče v Ljubljani, kar bode seveda ljubo Mayerju in Souvanu. Nekaterim obrtnikom se je proti koncu shoda precej zjasnilo, zato so zahtevali, da se mora prosta trgovina povse omejiti in da se židovski izdelki ne smejo prodajati. To bode res težko doseči društvu, v katerem bode skupno sedela čevljar Tuma in zastopnik mōdlinške tovarne. Urar Klopčič je zahteval, da naj se odpravijo ceniki, na kar so se čule obrtnikom prijazne opazke »Unsinn«. Konečno se je predsednik še zahvalil narodni stranki in udeleženci so se razšli po ljubljanskih gostilnah, kjer so se imeli bolje, nego kmetje po konsumnih društvih.

(Naznanilo shoda.) Župan ljubljanski nas prosi konstatovati, da je magistrat predložil naznanilo za shod gospodarskih zadrug vladi brez vsake pripombe.

(Dr. Tavčar in vagon plesnjivega fižola.) Včerajšnji lekcijon, katerega je povedal dr. Tavčar, je že doslovno objavljen v včerajšnjem »Narodu«, dokaz, da je bil že prej v »Narodni tiskarni«, predno ga je govoril v zbornici. Na potu iz »Narodne tiskarne« v deželni zbor pa je dr. Tavčar po nesreči izgubil pol vagona plesnjivega fižola. Po »Narodu« je namreč dejal dr. Tavčar, da je konsumno društvo v Žireh lansko leto kupilo v špekulacijske namene vagon fižola. Potrebovalo pa je samo pol vagona, druga polovica pa se dandanes plesni v kleti nekega oštirja na polupoti mej Škofjo Loko in Žiremi. Za to pa samo »Narod« ve, da je dr. Tavčar o tem govoril, kajti v zbornici tega dr. Tavčar ni povedal. — Hitrica ni vselej dobra!

(Dnevni red) VII. seje deželnega zbora kranjskega v Ljubljani dné 7. aprila 1899. I. ob 10. uri dopoldne. — 1. Branje zapisnika VI. deželnozbornske seje dné 5. aprila 1899. I. 2. Naznanila deželno-zbornskega predsedstva. 3. Ustno poročilo upravnega odseka o § 3. A letnega poročila: Deželna kultura. 4. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za l. 1899. ter o dotičnih peticijah. 5. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželnega zaklada za leto 1897. 6. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji mlekarke zadruge v Vrbici za podporo. 7. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji posestnikov iz Novevasi pri Žireh za podporo za popravo občinske poti po račevski dolini. 8. Ustno poročilo upravnega odseka gledé ustanovitve občinskih posredovalnih uradov. 9. Ustno poročilo upravnega odseka o samostalnem predlogu gospoda poslanca Ivana Hribarja gledé podaljšanja veljavnosti nekaterih določeb zakona z dné 23. junija 1895. drž. zak. št. 88. 10. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani za odstranitev nekaterih nedostatkov v pravnih razmerah kranj-

skega učiteljstva. 11. Ustno poročilo upravnega odseka o § 3. B letnega poročila: Agrarne razmere. 12. Ustno poročilo finančnega odseka o peticijah, in sicer: a) Blandine pl. Gariboldi za zvišanje miloščine; b) Marije Androjna, vdove deželnega pomočnega uradnika, za dovolitev miloščine; c) upravnega sveta Elizabetine otroške bolnišnice v Ljubljani za dovolitev podpore za daljna tri leta. 13. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer: a) slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani, da se sklene zakon proti razširjenju čebelne gnjilobe; b) okrajno-cestnega odbora v Črnomlju za poddržavljenje okrajne ceste Luža-Štrekljavec-Črnomelj in deželne ceste Črnomelj-Vinica; c) županstev v Krškem, Mokronogu in drugih, da bi Krško meščansko šolo prevzela dežela v oskrbo. 14. Ustno poročilo upravnega odseka o § 6. letnega poročila: Občila. 15. Volitev posebnega odseka za pretresovanje vprašanja gledé konsumnih društev.

(Iz deželnega šolskega sveta.) V zadnji seji dne 24. sušca je dež. šol. svet sklenil, da izrazi svoje mnenje glede prošnje občine ljubljanske na naučno ministerstvo za razširjenje nižje gimnazije, in da se s 1. jan. 1900 učiteljem na meščanski šoli v Krškem zvišajo plače od 800 na 900 gld.

(Štajerski deželni zbor) je imel včeraj deseto sejo, v kateri je grof Kottulinsky utemeljeval svoj predlog glede zavarovanja proti toči. Deželni zbor je naročil deželnemu odboru, da to vprašanje prouči, ali bi kazalo ustanoviti deželno zavarovalnico ali pridružiti se kaki poslujoči zavarovalnici.

(Iz mariborske škofije.) Č. g. Fr. Klepač, župnik pri Sv. Ožbaldu, je dobil župnijo v Razboru. — Č. g. kapelan F. Čiuh je premeščen iz Pilstajna v Buče.

(Na Črnučah) bodo imeli sveti misijon od 8. do 16. aprila; vodili ga bodo č. oo. frančiškani P. Konstantin, provincijal, P. Kazimir in P. Klemen. Daj Bog svoj blagoslov!

(Iz Starega Trga pri Rakeku) se nam poroča: Včeraj je bil izvoljen z veliko večino županom Anton Ponuda in deset svetovalcev odličnih mož katoliško-narodne stranke.

(Ponesrečil) se je minulo nedeljo dopoldne neki kolesar na Medvedjeku, vozeč iz Ljubljane v Novo Mesto. Ves pobit in umazan pride v gostilno Jos. Keka na Pljusk, kjer je popoldne umrl. Našli so pri njem vizitko na ime Jos. Šorčič.

(Iz Radovice) se nam poroča, da je bila velikonočni pondeljek vsa vas v veliki nevarnosti. Zvečer ob 8. uri je jelo goreti v hiši posestnika Jureta Matekoviča. V hipu je bilo vse poslopje v ognju. Na srečo je pritisnila burja goreč plamen, kjer ni gorljivih stvari. Vsaka druga sapa bi bila povzročila neizmerno škodo. — Strni so dobro prezimile, le pregoste so, zlasti ječmen. — Zadnji zimski dnevi se naredili precej škode. Pozeble so marelice, zgodnje hruške in deloma tudi breskve. Trta je pozebla le v najnižjih legah.

(Nesreča.) V Ratečah na Gorenjskem sta minoli ponedeljek Jos. Rožič in Jos. Kajžer streljala s topiči. Pri tem se je unel smodnik ter oba ožgal po obrazih.

(Žensko truplo) so včeraj našli blizu postaje v Kresnicah. Truplo je že več dni ležalo v vodi.

(Umrl) je v torek zjutraj v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici g. Ludovik Vrbnjak, suplent na tamošnji realki, star šele 27. let. Rodom je bil Stajerec od Sv. Nikolaja pri Ptuj. N. v m. p.!

(Posojilnica in hranilnica v Kopru) razpošilja računski zaključek za 15. upravno dobo. Prometa je imela 32.289 gld. 86 kr., članov pa 552. Hranilne vloge znašajo 46.653 gl. 93 kr. ali povprečno na (65) knjižico 717.75 gl. Dolžnikov je bilo koncem leta 718, ki so dolgovali 60.878.17 gld. ali povprek 82 gld. Posodilo se je na novo 96 združnikom, 26 zadružnikov je pa vrnilo popolnoma. Čisti dobiček znaša 805.83 gl., in se je prideljal rezervnemu zakladu, ki znaša sedaj 8610.35 gld.

(Nemški »schulverein«.) Včerajšnja »Tagespost« je objavila oklic neke graške ženske in moške podružnice nemškega »schulvereina«. V tem oklicu samozvestno naglašajo, da so proti slovenski povodnji zgradili trden jez ter ustanovili dolg pas nemških postojank ob jezikovni meji in na nemških otokih. Vsa ta narodna obramba

je stala doslej 135.000 gld. Ako so torej Nemci zavarovali svojo mejo proti slovenskemu navalu. čemu torej lunavske tožbe o zatiranju nemštva?

(Na zagrebškem vseučilišču) je bilo v zimskem tečaju 657 slušateljev, in sicer 87 hogoslovcev, juristov 418, modroslovcev 82, farmaceutov 41. Iz Hrvatske, Dalmacije in Slavonije jih je bilo 565, iz Primorja 3, iz Kranjske 5, iz Štajerske 4, iz Bosne in Hercegovine 9, iz Češke in Moravske 5, iz Dol. Avstrije 2, s Tirolskega 1, iz Srbije 7, Bolgarske 13, s Črnogore 2, iz Macedonije 5.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 6. aprila. Truplo nadvojvode Ernesta prepeljejo v soboto zvečer na Dunaj, v ponedeljek se vrši pogreb.

Dunaj, 6. aprila. Ministerski predsednik grof Thun je bil nad jedno uro pri cesarju v avdienci.

Dunaj, 6. aprila. Listi poročajo, da se letos snidejo na ruskih tleh avstrijski, ruski in nemški cesar.

Dunaj, 6. aprila. Poslanec dr. Kathrein se je danes dalje časa razgovarjal z grofom Thunom. Prisoten je bil tudi namestnik grof Merveldt.

Dunaj, 6. aprila. Poslanca dr. Herold in Dzieduszički sta danes konferirala z grofom Thunom, kateri ju je seznanil z vsebino narodnostnega zakona, ki ga vlada namerava izdati s pomočjo § 14.

Dunaj, 6. aprila. „Ostd. Rundschau“ poroča, da je posl. Wolf z vso svojo družino veliki četrtrek prestopil k protestantizmu.

Praga, 6. aprila. Češki poslanec Baxa je predlagal v dež. zboru, naj se razveljavijo mandati nemških poslancev, ki se vkljub vabilu ne vdeležijo zasedanja. Predlog ni dobil večine, ker je deželni maršal izjavil, da bo postopal v smislu zakona.

Nahod (Češko), 6. aprila. Včeraj popoldne so se pojavili tu veliki delavski nemiri. Iz Jožefovega so pozvali vojaštvo. Šest židovskih prodajalnic so popolno izpraznili. Še le danes zjutraj ob treh je zavladal mir. Škodo cenijo na 60.000 gld.

Berolin, 6. aprila. Več galiških delavcev je znova izgnanih iz Prusije. Industrijski delavci morajo takoj ostaviti Nemčijo, poljedelskim delavcem se je pa dovolil rok desetih dni.

Rim, 6. aprila. „Agenzia Stefani“ poroča: Zdravnika Lapponi in Mazzoni morata opetovano dementovati vesti o zdravju papeževem, ki jih posebno razširja „Messagero“. Zdravnika izjavljata, da papež vsak dan vsprejema posamnike in tudi večje družbe in skoro vsak dan mašuje. Njegovo stanje je povoljno in se počuti, kakor se je sploh vedno počutil v zadnjih treh letih. Dne 16. t. m. vdeležil se bo slovesne sv. maše v cerkvi sv. Petra. Vse važnejše zadeve rešuje papež sam in ne, kakor poroča „Messagero“ kardinali kot prefekti kongregacije; le manj

važne stvari prepušča papež svojim kardinalom.

Rim, 5. aprila. V prisotnosti kralja, kraljice, prestolonaslednika, ministrov in diplomat-kih zastopnikov se je otvoril včerajšnji šestji mejnarodni časnikarski kongres. Predseduje mu V. Singer z Dunaja, udeležnikov je nad 10.000 iz vseh delov sveta. Kralj se je na pozdrav predsednikov zahvalil v posebnem govoru in želel mnogo vspeha.

Umrli so:

4. aprila. Ana Prepeluh, klavčeva žena, 38 let, Poljanski trg 5, meningitis.

5. aprila. Ivana Leinfellner, pečarja hči, 17 mesecev, Konjušne ulice 1, božjast. — Ivan Jankovič, zasebnik, 36 let, Kolodvorske ulice 27, mrtvoud.

V bolnišnici:

2. aprila. Jera Cvetnić, zasebnica, 34 let, pljučnica.

3. aprila. Ana Cugel, dninarica, 53 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m., srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
5	9 zvečer	739,4	9,0	sl. svzh.	jasno	
6	7 zjutraj	741,9	3,9	sr. svzh.	oblačno	0,0
	2. popol.	739,3	13,6	sl. svzh.		

Srednja včerajšnja temperatura 10,8°, normale: 7,7°.

345 1-1

Potrji najglobokeje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu vsegamogočnemu dopadlo našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, sina, brata, zeta in svaka, gospoda

Valentina Gostiša

o. kr. davčnega pristava

danes ob 1/2 12. uri dopoldne po mučni bolezni, previdnega s sv. zakramenti, v starosti 25 let, k Sebi poklicati.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi. Dragega pokojnega priporočamo vsem prijateljem in znancem v blag spomin in pobožno molitev.

Črnomelj, dne 2. aprila 1899.

Ana Gostiša roj. Müller, soproga. — Ana Gostiša, hči. — Frano Gostiša, o. kr. nadpaznik in imejitelj srebrnega križca s krono, oče. — Ana Gostiša, mati. — Franc, Anton, Ferdinand, Rafael, Jožef, Vincenc in Viktor Gostiša, bratje. — Marija Gostiša, sestra. — Karol Müller, trgovec in posestnik, tast. — Klementina Müller, tašča. — Svaka in svakinje.

Mesto vsacega posebnega naznanila.

Zahvala.

326 1-1

Za mnoge dokaze srčnega sočutja povodom smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, ozir. očeta, sina brata, zeta in svaka, gospoda

Valentina Gostiša

o. kr. davčnega pristava

kakor tudi za obilno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo tem potom, posebno pa sl. c. kr. uradništvu, častitemu meščanstvu in vsem tistim, kateri so k pogrebu količjak pripomogli, svojo najiskrenejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dne do dne po 4 1/2 %. Poštno-hranilnišne položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 6. aprila.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	85 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	55
Avstrijska zlata renta 4%	120	15
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100	65
Ogerska zlata renta 4%	119	65
Ogerska krona renta 4%, 200	97	15
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	922	—
Kreditne delnice, 160 gld.	368	50
London vista	120	50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	—
20 mark	11	79
20 frankov (napoleonor)	9	55 1/2
Italijanski bankovci	44	25
C. kr. cekini	5	67

Dne 5. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld.	60 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157	75
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194	75
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	70
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138	35
Dunavske vravnjavne srečke 5%	130	—
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	108	75
Posojilo goriškega mesta	112	—
4% kranjsko deželno posojilo	98	25
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	—
Prijoritete obveznice državne železnice	217	—
južne železnice 3%	179	—
južne železnice 5%	124	40
dolenjskih železnice 4%	99	50

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld.	— kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	172	25
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 100 gld.	20	25
Rudolfove srečke, 10 gld.	—	—
Salmove srečke, 40 gld.	85	75
St. Genois srečke, 40 gld.	85	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	—
Ljubljanske srečke	24	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155	50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3380	—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	467	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	61	—
Splošna avstrijska stavbinska družba	106	25
Montanska družba avstr. plan.	245	35
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	193	—
Papirnih rubljev 100	127	37

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.